

HB ONTWIKKELING BV

BP Hanssum te Neer

Verkendend flora- en faunaonderzoek

HB ONTWIKKELING BV

BP Hanssum te Neer

Verkennend flora- en faunaonderzoek

Projectnummer: LEU139
Rapportnummer: LEU139-FF-Def01
Status: Definitief
Datum: 16 juni 2016

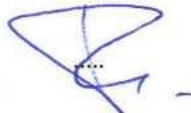
Opsteller:
R. Janssen

Verificatie:
E. Bosch-Thomas

Validatie:
P. Geerts

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling.....	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Projectgegevens	3
2.1	Beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen plan	3
3	Natuurbescherming	5
3.1	Flora- en faunawet.....	5
3.1.1	Ontheffingen Flora- en faunawet	5
3.1.2	Bescherming vogels	6
3.1.3	Nieuwe Wet Natuurbescherming (2017)	6
3.2	Gebiedsbescherming	7
3.2.1	Natuurbeschermingswet 1998.....	7
3.2.2	Nationaal Natuurnetwerk.....	7
4	Inventarisatie flora en fauna	11
4.1	Literatuuronderzoek.....	11
4.2	Veldbezoek.....	12
5	Interpretatie	15
5.1	Flora.....	15
5.2	Algemeen beschermde diersoorten	15
5.3	Vogels	15
5.4	Zoogdieren	15
5.5	Overige beschermde soorten	16
6	Effecten voorgenomen ingrepen	17
6.1	Beschermde soorten	17
6.1.1	Flora	17
6.1.2	Algemeen beschermde soorten.....	17
6.1.3	Vogels	17
6.1.4	Eekhoorn en steenmarter	18
6.1.5	Vleermuizen	18
6.2	Beschermde gebieden	18
7	Conclusies en aanbevelingen	19
7.1	Beschermde soorten	19
7.1.1	Rapunzelklokje – geen negatief effect op lokale staat van instandhouding.....	19
7.1.2	Algemeen beschermde soorten – rekening houden met zorgplicht.....	19
7.1.3	Broedvogels – uitvoeren werkzaamheden buiten broedseizoen.....	19
7.1.4	Nieuwe Wet Natuurbescherming – rapunzelklokje verliest beschermde status.....	20
7.2	Beschermde gebieden	20
8	Geraadpleegde literatuur	21

Tabellenlijst

Tabel 1: Gemelde waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied op de website www.telmee.nl (2011-2016).	11

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de overige bebouwing en de maas nabij Neer (bron luchtfoto: provincie Limburg).	4
Afbeelding 2: Impressie van het plangebied.	4
Afbeelding 3: Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden (bron: Natura2000 Network Viewer).	7
Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan provincie Limburg).	9
Afbeelding 5: Waargenomen eksternest, spreekuwnesten, huismussennesten en rapunzelklokjes binnen en in de directe omgeving van het plangebied (rood omlijnd).	14

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

HB Ontwikkeling BV is voornemens om ter plaatse van een huidig braakliggend terrein aan Hanssum te Neer woningen te realiseren. Hiervoor wordt vegetatie geroid en grond vergraven. Tevens wordt een deel van een loods gesloopt ten behoeve van de aanleg van parkeergelegenheid. Deze werkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde planten- en diersoorten. Om in kaart te brengen of beschermde soorten voorkomen binnen het plangebied en of hierop als gevolg van de ingreep effecten optreden, is ter plaatse een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen en in de nabijheid van het plangebied. Daarnaast wordt nagegaan of ter plaatse van het plangebied of de directe omgeving sprake is van gebiedsbescherming.

Binnen het onderzoek wordt beoordeeld of de groene wet- en regelgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998, overige gebiedsbescherming) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 Projectgegevens. De gegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en huidig gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- Hoofdstuk 3 Natuurbescherming. Dit hoofdstuk geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt voor het plangebied en de directe omgeving nagegaan of sprake is van gebiedsbescherming op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en/of het provinciale beleid.
- Hoofdstuk 4 Inventarisatie flora en fauna. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de verzamelde gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied. Dit overzicht is verkregen op basis van literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek. De verkennende inventarisatie is uitgevoerd door de heer R. Janssen van Kragten.
- Hoofdstuk 5 Interpretatie. Aan de hand van de aanwezige biotopen binnen het plangebied zijn de verzamelde gegevens uit hoofdstuk 4 geïnterpreteerd. Voor de in de literatuur vermelde soorten en de waargenomen soorten tijdens het veldbezoek wordt aangegeven welke functie het plangebied zal of kan vervullen.
- Hoofdstuk 6 Effecten voorgenomen ingrepen. Per soortgroep wordt aangegeven welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden zullen optreden.
- Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen. Aangegeven wordt of en zo ja, op welke wijze de groene wet- en regelgeving de uitvoering van het voorgenomen project in de weg staat. Daarbij worden, voor zover mogelijk, aanbevelingen gedaan ten aanzien van de te ondernemen vervolgstappen om het project toch doorgang te kunnen laten vinden.

2 Projectgegevens

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging van het plangebied, waarna aandacht wordt besteed aan het huidige gebruik van het plangebied. Tenslotte worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan Hanssum te Neer, binnen de bebouwde kom. Het plangebied is aan de noord-, west- en zuidzijde omgeven door bebouwd gebied. Circa de helft hiervan bestaat uit het industrieterrein Soerendonck. Ten westen van het plangebied bevindt zich de Maas aan de overzijde van Hanssum en de dijk. Het plangebied betreft een perceel waar voorheen een bedrijfsloods gestaan heeft. Momenteel bevat het grotendeels een braakliggend terrein, waarop zich op enkele plaatsen een rijke kruidenlaag heeft ontwikkeld. Het overige oppervlak bestaat uit gras. Hiernaast bevindt zich in de zuidelijke punt van het plangebied en aan de noordzijde van het plangebied een struweelzone met hoger opgaande bomen en struiken. Tot slot bevat het plangebied aan de noordzijde een klein deel van een naastgelegen loods, het betreft het lagere gedeelte van de loods. De ligging van het plangebied en een impressie hiervan is weergegeven in afbeelding 1 en 2.

2.2 Voorgenomen plan

Binnen het plangebied wordt woningbouw (circa 3.900m²) en een deel (stads)groen (circa 2.800m²) gerealiseerd. Tevens wordt een parkeergelegenheid aangelegd aan de noordzijde van het plangebied. Ter plaatse van deze parkeergelegenheid wordt een deel van de ten noorden gelegen loods gesloopt. De sloop betreft het lagere, binnen het plangebied gelegen gedeelte van de loods. Het overige deel van de loods blijft behouden. Hiernaast wordt het aanwezige struweel en overige vegetatie binnen het plangebied verwijderd.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van de overige bebouwing en de maas nabij Neer (bron luchtfoto: Provincie Limburg).

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied.

3 Natuurbescherming

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de gebiedsbescherming die op het plangebied van toepassing is.

3.1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de *flora* is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van *fauna* geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

3.1.1 Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak voor ontheffingsaanvraag.

De beschermde soorten zijn daartoe ingedeeld in een drietal categorieën (tabellen):

1. Algemene soorten.
2. 'Overige' soorten.
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn, soorten van bijlage I van de AMvB en alle vogelsoorten.

Voor algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingsaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik vrijstelling wordt verleend van artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk.

De aanvragen van een ontheffing voor soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang.
- Er is geen alternatief.
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Hierbij geldt tevens, dat voor vogelsoorten en voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn geen ontheffing kan worden verleend voor het optreden van negatieve effecten als gevolg van ruimtelijke ontwikkeling. Er is voor deze groep van soorten alleen een ontheffing mogelijk voor belangen die zijn vermeld in de Europese Vogelrichtlijn, dan wel Habitatrichtlijn. Negatieve effecten bij ruimtelijke ingrepen dienen derhalve geheel voorkomen te worden.

3.1.2 Bescherming vogels

Zoals hiervoor is aangegeven, zijn vrijwel alle vogelsoorten die in Nederland voorkomen, beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Dat betekent dat nesten van broedende vogels niet mogen worden verwijderd. Daarnaast geldt voor een aantal vogelsoorten dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is.

Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, kokmeeuw). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

3.1.3 Nieuwe Wet Natuurbescherming (2017)

Zoals reeds aangekondigd door de Rijksoverheid, treedt de nieuwe Wet Natuurbescherming naar verwachting op 1 januari 2017 in werking. Deze nieuwe wet is een vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De huidige Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland (aangevuld door een aantal Europees beschermde soorten en alle vogels). Met ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming treden wijzigingen op in de lijst met de beschermde soorten. Deze wijzigingen betreffen onder andere het toevoegen aan en vervallen van soorten uit de lijst van beschermde soorten. Het betreft hier het toevoegen van diverse vissen, dagvlinders, libellen en vaatplanten. Voor een aantal andere vissen, dagvlinders, vaatplanten, mieren en slakken vervalt de beschermde status. De nieuwe Wet Natuurbescherming is nog niet vastgesteld en ook het beschermregime voor de beschermde soorten is nog niet bekend. Om alvast vooruit te lopen op de inwerkingtreding van de nieuwe wet, is bij het literatuuronderzoek en veldbezoek van dit flora- en faunaonderzoek wel al onderzocht of de ingreep invloed heeft op nieuwe beschermde soorten. Wanneer dit het geval is, is dit expliciet genoemd.

3.2 Gebiedsbescherming

Om vast te stellen of binnen of nabij het plangebied mogelijk sprake is van gebiedsbescherming is de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 en de gebiedsbescherming volgens de provincie Limburg geraadpleegd.

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 richt zich op beheer, herstel en bescherming van de Natura2000-gebieden (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden). Ter bescherming van de natuurwaarden waarvoor de verschillende Natura2000-gebieden zijn aangewezen, mogen projecten die de kwaliteit van de habitattypen kunnen verslechteren of die een verstrend effect hebben op soorten, niet worden uitgevoerd zonder een vergunning. Hierbij is van belang dat de Natuurbeschermingswet 1998 een zogenaamde 'externe werking' kent. Dit houdt in, dat ook projecten buiten beschermde gebieden vergunningplichtig kunnen zijn, wanneer zij een negatief effect hebben op het beschermde gebied.

Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een Natura2000-gebied (zie afbeelding 3). De meest nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn 'Swalmdal' en 'Leudal', welke op respectievelijk 750 meter en 2,15 kilometer afstand zijn gelegen. Gezien de kleinschaligheid van de werkzaamheden (bouw beperkt aantal woonhuizen), waarbij externe effecten niet verwacht worden, bestaat er geen enkele relatie tussen het plangebied en de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden.

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden (bron: Natura2000 Network Viewer).

3.2.2 Nationaal Natuurnetwerk

Net als voor de Natura2000-gebieden is het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd.

Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Met het opnemen van de goudgroene natuurzone in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL-2014) wordt invulling gegeven aan de opdracht die de provincies van het rijk hebben gekregen voor de begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk, en de verankering daarvan in het provinciale planologische beleid. Met de aanwijzing van de zilvergroeene en bronsgroene natuur- en landschapszones stimuleert de provincie het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap ook buiten de goudgroene zone. In onderstaand kader zijn deze natuur- en landschapszones verder toegelicht.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

De zilvergroeene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroeene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroeene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroeene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroeene landschapszone

De bronsgroene landschapszone, omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is erop gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d.

Het plangebied bevindt zich niet binnen de goudgroene of zilvergroeene natuurzone of bronsgroene landschapszone (zie afbeelding 4). De bronsgroene landschapszone bevindt zich wel aan de overzijde van Hanssum ten oosten van het plangebied. De bronsgroene landschapszone betreft hier de Maas. Ten noordoosten bevindt zich de goudgroene natuurzone op circa 60 meter afstand van het plangebied, langs de Maas. Doordat het plangebied zich niet bevindt binnen de natuur- of landschapszones, zijn directe effecten op deze gebieden uit te sluiten. De kleinschalige ingreep binnen het plangebied, gelegen binnen bestaand stedelijk gebied, leidt tevens niet tot indirecte effecten op deze gebieden, doordat externe storingsfactoren zoals verlichting geen aanvullend effect op de natuur- of landschapszones hebben. Negatieve effecten op het NNN als gevolg van de ingreep binnen het plangebied zijn derhalve uitgesloten.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan provincie Limburg).

4 Inventarisatie flora en fauna

De inventarisatie van flora en fauna binnen het plangebied bestaat uit twee delen. Allereerst is literatuuronderzoek uitgevoerd naar reeds beschikbare gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten. Vervolgens is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een actuele indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen binnen het plangebied.

4.1 Literatuuronderzoek

De website www.telmee.nl is opgezet door landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), samenwerkend in de koepelorganisatie Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF). De PGO's zijn natuurorganisaties of -bureaus die zich op diverse manieren bezig houden met de inventarisatie van soorten in Nederland, zoals onder andere SOVON vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. Naast deze PGO's is het voor iedereen mogelijk waarnemingen door te geven aan de site. De waarnemingen worden op de site weergegeven op een interactieve kaart. De ingevoerde gegevens vanaf 1 januari 2011 (de gegevens mogen maximaal vijf jaar gebruikt worden) zijn geraadpleegd voor deze inventarisatie-eenheid.

Aan de hand van de verspreidingsgegevens op www.telmee.nl worden in de omgeving van het plangebied diverse strenger beschermde soorten verwacht (tabel 2 en/of 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Opgemerkt dient te worden dat de website [telmee.nl](http://www.telmee.nl) de verspreidingsgegevens weergeeft in vijf-kilometer hokken (uurhokken). In tabel 1 zijn derhalve diverse soorten opgenomen die hoogstwaarschijnlijk waargenomen zijn in de omliggende (natuur-)gebieden en niet binnen de bebouwde kom van Neer, waar het plangebied gelegen is. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het plangebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in hoofdstuk 5.

In tabel 1 is tevens aangegeven wat de consequenties voor beschermde soorten zijn bij inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming. Het is aangegeven welke in de omgeving waargenomen soorten een beschermde status krijgen (n: nieuw) en voor welke soorten de beschermde status zal vervallen (v: vervallen). De overige in tabel 1 vermelde soorten zijn en blijven beschermd.

Tabel 1: Gemelde waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied op de website www.telmee.nl (2011-2016).

Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	Beschermingsregime*		
		FF	RL	VN
Vaatplanten				
Daslook (v)	<i>Allium ursinum</i>	2	-	-
Klein glaskruid (v)	<i>Parietaria judiaca</i>	2	-	-
Prachtklokje (v)	<i>Campanula persicifolia</i>	2	-	-
Rapunzelklokje (v)	<i>Campanula rapunculus</i>	2	KW	-
Wilde gagel (v)	<i>Myrica gale</i>	2	GE	-
Wilde marjolein (v)	<i>Origanum vulgare</i>	2	-	-
Vogels				
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	3/VR	KW	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	3/VR	-	4
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	3/VR	-	2
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3/VR	-	3
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	3/VR	-	4
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	3/VR	GE	2
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3/VR	GE	3
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	3/VR	-	4
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	3/VR	KW	1

		Beschermingsregime*		
Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	FF	RL	VN
Zoogdieren				
Bever	<i>Castor fiber</i>	3/HR	GE	-
Das	<i>Meles meles</i>	3	-	-
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	2	-	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	3/HR	-	-
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	3/HR	-	-
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	3/HR	KW	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	3/HR	KW	-
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	3/HR	-	-
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	3	KW	-
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	3/HR	-	-
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	2	-	-
Amfibieën				
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	2	-	-
Reptielen				
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	3	-	-
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	2	GE	-
Vissen				
Bittervoorn (v)	<i>Rhodeus amarus</i>	3	KW	-
Kleine modderkruiper (v)	<i>Cobitis taenia</i>	2	-	-
Rivierdonderpad (v)	<i>Cottus perifretum</i>	2	-	-
Libellen				
Beekrombout (n)	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	-	BE	-

* FF = Flora- en faunawet: 1 = 'algemeen beschermde soort'; 2 = 'overige' soort; 3 = streng beschermde soort.

RL = Rode Lijst van Nederland; GE = gevoelig; KW = kwetsbaar; BE = bedreigd.

VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.1.2.

4.2 Veldbezoek

Op 15 juni 2016 is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen ter plaatste. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied allereerst onderzocht op het voorkomen van beschermde plantensoorten. Het plangebied bestaat grotendeels uit braakliggend terrein waar zich op circa de helft een rijkere kruidenlaag heeft ontwikkeld. Binnen dit deel van het plangebied zijn diverse algemeen voorkomende plantensoorten aanwezig, zoals Sint-Janskruid, zachte ooievaarsbek, vogelwikke, bitterzoet, boerenwormkruid, witte klaver, klimop, ridderzuring, bijvoet, smalle weegbree en speerdistel. Tevens werd één beschermde plantensoort aangetroffen, namelijk het rapunzelklokje (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Het betrof 12 exemplaren, nabij Hanssum (zie afbeelding 5). De overige vegetatie binnen het plangebied bestaat uit twee struweelzones aan de zuidpunt en aan de noordrand van het plangebied. Hier was hoger opgaande vegetatie als berk, conifeer, hazelaar en braam aanwezig.

Naast het aangetroffen rapunzelklokje, zijn binnen het plangebied geen andere beschermde plantensoorten aangetroffen. Doordat het veldbezoek is uitgevoerd in de bloeitijd van beschermde plantensoorten, wordt het voorkomen van overige beschermde plantensoorten ook niet verwacht.

Diverse vogelsoorten (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) werden tijdens het veldbezoek waargenomen binnen en in de omgeving van het plangebied. Het betrof de soorten tjiftjaf, winterkoning, merel, vink, zwarte kraai, huismus en spreeuw. Allereerst werd van diverse algemeen voorkomende broedvogelsoorten, zoals merel en vink, territoriaal gedrag waargenomen in de omgeving van de hoger opgaande vegetatie binnen het plangebied (struwelen en bomen). Deze delen bieden voor deze soorten geschikt nestbiotoop tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli).

Naast vogelsoorten waarvan het nest enkel tijdens het broedseizoen beschermd is, werden ook zogenaamde 'omgevingsscansoorten' en soorten met een jaarrond beschermd nest waargenomen. Nesten van omgevingsscansoorten zijn enkel jaarrond beschermd wanneer het verlies van een nest leidt tot onvoldoende nestgelegenheid in de omgeving. Deze nesten zijn binnen het plangebied echter niet waargenomen, waardoor geen sprake is van het verlies van een nest van een omgevingsscansoort zoals zwarte kraai of spreeuw. In de directe omgeving is wel een nest van de omgevingsscansoorten ekster en spreeuw waargenomen, deze nesten blijven behouden. Het eksternest bevindt zich in een boom nabij het restaurant ten noorden van het plangebied (zie afbeelding 5). Twee spreeuwnesten zijn aanwezig in de bebouwing van het restaurant (zie afbeelding 5). Hiernaast zijn jaarrond beschermde nesten, zoals dat van de huismus, niet aanwezig binnen het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn wel diverse (circa 5) huissussennesten aanwezig. De nesten van de huismus zijn aanwezig binnen de bebouwing van het restaurant (zie afbeelding 5). Overige jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het restaurantgebouw biedt in potentie wel geschikte nestplaatsen voor de gierzwaluw.

Binnen het plangebied is een kleine hoeveelheid bebouwing aanwezig. Het betreft de aanbouw van een loods aan de noordzijde van het plangebied. De loods oogt verouderd maar is nog wel regelmatig in gebruik. Het te slopen deel bevat hiernaast geen holten of openingen welke toegang tot de bebouwing bieden aan zoogdiersoorten als steenmarters of vleermuizen. Het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde gebouwbewonende zoogdiersoorten wordt daarom niet verwacht.

De struweelzones binnen het plangebied bieden wel geschikt foerageergebied voor de steenmarter, eekhoorn (beide tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) of vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Nesten van de eekhoorn zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek.

Sporen van overige strenger beschermde zoogdiersoorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Deze soorten worden vanwege de ligging binnen het bebouwd gebied van Neer ook niet verwacht.

Tot slot is het gehele plangebied geschikt bevonden als leefgebied voor kleine, algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet), zoals mol en konijn.

Verder biedt het plangebied geschikt landhabitat voor zwervende, algemeen beschermde amfibiesoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet), zoals bruine kikker en gewone pad. Vanwege de afwezigheid van geschikte wateren binnen en in de directe omgeving van het plangebied, zijn voortplantingswateren van deze soorten afwezig. Overige strenger beschermde amfibiesoorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) worden om deze reden niet verwacht binnen het plangebied.

Overige strenger beschermde soorten (tabel 2 en 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) als reptielen, vissen of libellen of sporen hiervan zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Vanwege het ontbreken van open water in het plangebied en de ligging van het plangebied binnen de kern van Neer en nabij industrie, worden deze soorten ook niet verwacht.

Afbeelding 5: Waargenomen eksternest, spreuwenesten, huismussennesten en rapunzelklokjes binnen en in de directe omgeving van het plangebied (rood omlijnd).

5 Interpretatie

Op basis van de gegevens uit het literatuuronderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige terreinkenmerken is in dit hoofdstuk de verwachte betekenis van het plangebied voor beschermde flora en fauna vermeld.

5.1 Flora

Het literatuuronderzoek toont aan dat diverse beschermde plantensoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek, dat plaatsvond binnen de bloeitijd van al deze soorten, werden enkel exemplaren van het rapunzelklokje waargenomen (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Van het rapunzelklokje zijn 12 exemplaren aanwezig binnen het plangebied. Het veldbezoek heeft uitgesloten dat de overige, in de literatuur gemelde, beschermde plantensoorten aanwezig zijn binnen het plangebied. Deze waarnemingen zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig uit het buitengebied van Neer en de natuurlijke uiterwaarden aan de overzijde van de Maas.

5.2 Algemeen beschermde diersoorten

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) als mol en konijn. Daarnaast kunnen zwervende, algemeen beschermde amfibiesoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) als bruine kikker en gewone pad, gebruik maken van het plangebied als landhabitat.

5.3 Vogels

In de literatuur zijn diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest opgenomen. Nesten van deze vogels zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Gezien de afwezigheid van geschikte nestbomen en bebouwing wordt het voorkomen van vogelsoorten met een jaarrond nest evenmin verwacht binnen het plangebied. In de directe nabijheid zijn wel jaarrond beschermde nesten van de huismus aangetroffen in het restaurantgebouw. Tevens biedt dit gebouw in potentie geschikte nestplaatsen voor de gierzwaluw.

Hiernaast zijn in de directe omgeving van het plangebied enkele nesten aanwezig van omgevingsscansoorten ekster en spreeuw. Doordat deze nesten niet aangetast worden door de ingreep, dienen deze niet als jaarrond beschermd beschouwd te worden. Tot slot biedt de hoger opgaande vegetatie binnen het plangebied en omgeving geschikt broedbiotoop voor algemeen voorkomende broedvogels als merel en vink.

5.4 Zoogdieren

Diverse strenger beschermde zoogdiersoorten zijn volgens de literatuur waargenomen in de omgeving van het plangebied. Vanwege de ligging van het plangebied, tussen bebouwing en verharding, kan allereerst het voorkomen van de bever, das, waterspitsmuis en wild zwijn uitgesloten worden. Deze soorten komen voor in meer uitgestrekte natuur- en groenzones en niet binnen het bebouwd gebied van Neer. Het is wel mogelijk dat soorten als eekhoorn en steenmarter (beide tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) voorkomen binnen het plangebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Het plangebied maakt mogelijk wel onderdeel uit van het foerageergebied van deze soorten. Tot slot toont de literatuur aan dat diverse vleermuissoorten (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) waargenomen zijn in de omgeving van het plangebied. Het plangebied biedt geen geschikte locaties voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het is wel mogelijk dat het plangebied een onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen uitmaakt.

5.5 Overige beschermde soorten

Uit het literatuuronderzoek komen tot slot nog enkele strenger beschermde amfibieën, reptielen, vissen en libellen naar voren. Vanwege de stedelijke ligging van het plangebied, waarbinnen geen wateren of bijzondere natuurdoeltypen (zoals bos of heide) aanwezig zijn, wordt het voorkomen van deze beschermde soorten niet verwacht binnen het plangebied. De in de literatuur gemelde waarnemingen zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van het buitengebied van Neer, de Maas of de natuurlijke uiterwaarden aan de overzijde van de Maas.

Ook overige, niet in de literatuur genoemde, beschermde soorten als vlinders en kevers worden vanwege de ligging binnen de bebouwde kom van Neer niet verwacht.

6 Effecten voorgenomen ingrepen

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de plannen voor de beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Allereerst wordt aandacht besteed aan de effecten die kunnen optreden op beschermde soorten als gevolg van de realisatie en het gebruik van de woningbouw binnen het plangebied.

6.1.1 Flora

Op basis van het veldbezoek is gebleken dat 12 exemplaren van het rapunzelklokje (tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) aanwezig zijn binnen het plangebied. Het bouwrijp maken van het perceel en de realisatie van de woningen leidt tot het verloren gaan van deze groeiplaats van het rapunzelklokje. Het rapunzelklokje komt in de provincie Limburg op diverse plaatsen voor zoals wegbermen en verruigde grasvelden en weilanden. Zo zijn in de nabije omgeving (beekdal van de Neerbeek en de uiterwaarden aan de overzijde van de Maas) diverse groeiplaatsen van het rapunzelklokje aanwezig. De huidige lokale staat van instandhouding kan derhalve beoordeeld worden als gunstig. Doordat het plangebied te midden van bebouwd gebied is gelegen, is de groeiplaats minder optimaal voor het rapunzelklokje, dan de groeiplaatsen welke in de omgeving aanwezig zijn. Het valt derhalve niet te verwachten dat het verlies van de groeiplaats van het rapunzelklokje binnen het plangebied leidt tot een negatief effect op de lokale instandhouding van de soort. Negatieve effecten op het voortbestaan van het rapunzelklokje in de directe omgeving van het plangebied worden derhalve niet verwacht.

6.1.2 Algemeen beschermde soorten

Het gehele plangebied vormt geschikt leefgebied voor diverse kleine, algemeen voorkomende zoogdiersoorten (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Ook kunnen algemeen voorkomende, zwervende amfibieën (tabel 1, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) gebruik maken van het plangebied als landhabitat. In de omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende geschikt habitat over voor deze soorten tijdens de werkzaamheden. Na afloop van de werkzaamheden is de groenzone binnen het plangebied weer geschikt voor deze soorten. Negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

6.1.3 Vogels

In de directe omgeving van het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten van de huismus en mogelijk gierzwaluw (beide tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) aanwezig. Aantasting van deze nesten treedt niet op als gevolg van de werkzaamheden. Doordat de omgeving van het plangebied ruim voldoende geschikt foerageergebied voor deze soorten bevat, is evenmin sprake van indirecte effecten op de huismus en gierzwaluw. Bovendien biedt de toekomstige inrichting van het plangebied tevens geschikt foerageergebied voor deze soorten. Negatieve effecten op vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn derhalve uitgesloten.

Het verwijderen van de vegetatie binnen het plangebied kan wel negatieve effecten hebben op ter plaatse broedende vogels (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Wanneer de vegetatie verwijderd wordt tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli), kunnen broedende vogels verstoord worden en broedsels verloren gaan.

6.1.4 *Eekhoorn en steenmarter*

Vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn en steenmarter (beide tabel 2, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) zijn niet aangetroffen binnen het plangebied of de directe omgeving en worden ook niet verwacht. Wel kunnen deze soorten sporadisch gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. De omgeving van het plangebied biedt echter ruim voldoende alternatief geschikt foerageergebied. Bovendien blijft de groenzone binnen het plangebied na afloop van de werkzaamheden geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Negatieve effecten op mogelijk voorkomende eekhoorns en steenmarters treden derhalve niet op.

6.1.5 *Vleermuizen*

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (tabel 3, AMvB artikel 75 Flora- en faunawet) zijn niet aangetroffen binnen het plangebied en worden ook niet verwacht. Het valt niet uit te sluiten dat het plangebied een onderdeel uit maakt van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende vleermuissoorten. In de omgeving van het plangebied is echter ruim voldoende alternatief geschikt foerageergebied aanwezig. Bovendien blijft het gehele plangebied geschikt als foerageergebied na afloop van de ingreep. Negatieve effecten op in de omgeving voorkomende vleermuizen worden derhalve niet verwacht.

6.2 **Beschermde gebieden**

Zoals beschreven in paragraaf 3.2 worden negatieve effecten op beschermde gebieden niet verwacht.

7 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de gegevens die verkregen zijn met het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek, kan worden gesteld dat de voorgenomen woningbouw wel nadelige effecten kan hebben voor beschermde soorten maar niet voor beschermde gebieden.

7.1 Beschermde soorten

Als gevolg van de ingreep binnen het plangebied treden mogelijk negatieve effecten op algemeen beschermde soorten en broedvogels op. Negatieve effecten op mogelijk voorkomende overige soorten (eekhoorn, steenmarter en vleermuizen) zijn niet te verwachten.

7.1.1 Rapunzelklokje – geen negatief effect op lokale staat van instandhouding

Hoewel negatieve effecten op het lokale voortbestaan van het rapunzelklokje niet verwacht worden, wordt aanbevolen om de huidige exemplaren van het rapunzelklokje uit te graven en te planten in nabijgelegen geschikt groeibiotoop. Deze aanbeveling is echter geen verplichting vanuit de Flora- en faunawet, doordat in de omgeving reeds op diverse plaatsen rapunzelklokjes aanwezig zijn en het voortbestaan van de soort daarom niet afhankelijk is van deze maatregel. Het verplaatsen van de groeibodem met zaadbank van het rapunzelklokje heeft geen toegevoegde waarde doordat geschikte bodems met een aanwezige zaadbank reeds ruim voldoende aanwezig zijn in de omgeving.

7.1.2 Algemeen beschermde soorten – rekening houden met zorgplicht

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en als landhabitat voor zwervende, algemeen voorkomende amfibieën. De omgeving van het plangebied biedt voldoende alternatief leefgebied voor een goede staat van instandhouding van de soorten. Bovendien is het plangebied na de ingreep grotendeels weer geschikt voor deze soorten. Negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden daarom niet verwacht. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Individuen van de soort worden mogelijk verwond (artikel 9, Flora- en faunawet).

Indien er tijdens de werkzaamheden dieren aangetroffen worden dient er derhalve sprake te zijn van zorgvuldig handelen. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van deze soorten verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

7.1.3 Broedvogels – uitvoeren werkzaamheden buiten broedseizoen

Aangezien vegetatie binnen het plangebied verwijderd wordt, treden mogelijk negatieve effecten op broedvogels op, zoals het doden of verwonden van vogels (artikel 9, Flora- en faunawet), het verontrusten van broedende vogels (artikel 10, Flora- en faunawet), het vernielen van nesten (artikel 11, Flora- en faunawet) of het vernielen van eieren (artikel 12, Flora- en faunawet). Vogels zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

In gebruik zijnde nesten van vogels worden gezien als vaste verblijfplaatsen van vogels. Deze zijn streng beschermd en mogen niet worden verstoord of vernietigd ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Flora- en faunawet mogelijk. Voor de geplande werkzaamheden betekent dit, dat deze uitgevoerd moeten worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

7.1.4 *Nieuwe Wet Natuurbescherming – rapunzelklokje verliest beschermde status*

Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat zowel soorten welke een beschermde status verkrijgen bij inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming als soorten die de beschermde status verliezen, in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Zoals beschreven in hoofdstuk 5 is van deze soorten enkel het rapunzelklokje aanwezig binnen het plangebied. Het rapunzelklokje verliest bij inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming zijn beschermde status. Dit houdt in dat wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden na inwerkingtreding van de nieuwe wet, er geen rekening met de aanwezige rapunzelklokjes gehouden hoeft te worden. Met betrekking tot de overige in de literatuur genoemde soorten heeft de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming vooralsnog geen consequenties voor de conclusies in dit rapport.

7.2 **Beschermde gebieden**

Zoals beschreven in paragraaf 3.2 worden negatieve effecten op beschermde gebieden niet verwacht.

8 Geraadpleegde literatuur

Boeken

- Blamey, M. en C. Grey-Wilson, 1990. De geïllustreerde flora. Tirion Natuur, Baarn
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Meijden, R. van der, 2005. Heukels' Flora. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- Montag, K., 2003. Compact natuurgids Paddenstoelen. Fontaine Uitgevers BV, Abcoude.
- Svensson, L., 2010. ANWB vogelgids van Europa. ANWB Media/Tirion Natuur, Baarn.
- Twisk, P. en A. van Diepenbeek, 2010. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.
- Wynhoff, I., C. van Swaay en J. van der Made, 2001. Veldgids Dagvlinders. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.telmee.nl